

Naše DELO

GOVOR MARŠALA TITA na velikem predvolivnem zborovanju v Splitu

Tovariši in tovarišice!

Dovolite mi predvsem, da Vas najtopleje pozdravim.

Prisel sem v Split s tovariši ne zato, da bi agitiral za volitve in vas pridobil, da bi glasovali za nove ljudske predstavnike ali za tista, ki so že bili. V našem družbenem sistemu morajo priti predstavniki ljudstva pred ljudstvo, samo zaradi tega, da položaj račun o svojem delu in pokažejo stvarnost tako, kakršna je. Mi ravnamo drugače, ko pridemo na zborovanja, kakor pa je to bilo nekdanj. Ne prihajamo, da bi obljubljali nekaj o čemer nismo prepričani, da bomo izpolnili, prepričani pa sem, da ste vi nekoč velikokrat poslušali različne obljube, ki skoraj nikdar niso bile izpolnjene. Prihajamo sem, da bi vsaj v kratkih potezih podal bilanco in rezultate dosedanjih naporov, da bi povedali nekaj o tistem, kar ni dobro, da bi se popravilo, in da bi poudarili najosnovnejše naloge. Torej se naši govorji na volivnih skupščinah in zborovanjih ne razlikujejo prav nič od naših drugih velikih zborovanj, kajti vsa zborovanja, ki se prirejajo v današnji Jugoslaviji, imajo en smoter: čim bolj in čim širše združiti ljudske množice v močno celoto za izpolnjevanje velikanskih nalog, ki so še pred nami.

Ko smo šli na zadnje volitve, na prve volitve v novi Jugoslaviji, smo govorili o naših velikih uspehih v narodnoosvobodilni borbi, o revolucionarnem delu, ki so ga izvršili naši narodi. Govorili smo tudi o velikih nalogah, ki so pred nami in ki jih bomo izpolnili. Danes pojdemo na volitve, vedoč, da smo imeli velikanske uspehe v preteklosti, pa tudi zavedajoč se, da imamo še velike in težke naloge v prihodnosti. Te volitve bodo v znamenju največjih naporov naših delovnih ljudi za vsakdanje izpolnjevanje nalog, postavljenih s petletnim planom, za izpolnjevanje vseh nalog, ki so v zvezi s graditvijo socializma v naši državi. Bilo bi zelo obširno, če bi moral danes tukaj govoriti o vsem tem, kar smo izpolnili, in zato mislim, da o tem ni treba govoriti. Toda, na kratko rečeno: če človek, ki potuje po naši državi, pogleda, kaj vse je bilo storjeno in kaj vse se gradi, tedaj ne more reči, čeprav bi bil še tako sovražno razpoložen proti novi Jugoslaviji, da naši delovni ljudje niso storili vsega, kar morejo. Zaradi tega jih upravičeno občuduje ves svet. Storiili smo vse, kar smo mogli in v znamenju naddolovskih naporov za uveljavitev boljšega jutrišnjega dne stopamo v te, po vrsti druge volitve v novi Jugoslaviji.

Dovolite mi, tovariši in tovarišice, da se danes vseeno vsaj deloma dotaknem nekaterih stvari, o katerih moramo govoriti, kar nam iz tujine, od zunaj očita in nas obrekuje, da nismo tako rekoč ničesar dali za zboljšanje življenja naših delovnih ljudi. To govora zlobni ljudje, ki hočejo zavestno praseptati ne naše delovne ljudi in naše narode — kajti ti čutijo in vidijo, kaj so dobili — temveč delovno ljudstvo v svojih državah, kjer jim ni uspelo ali pa niso hoteli dati toliko, kolikor bi delovni ljudje lahko dobili in kolikor zaslužijo.

Ce pogledamo zboljšanje življenjskega standarda naših ljudi, bomo videli, da smo v teh štirih letih storili za naš delavski razred vse, kar smo mogli. Kot primer vam bom navedel tukaj nekaj števk. Če vzamemo za leto 1939 indeks 100, bomo videli, da je povprečni dnevni zaslužek delavca, ki je takrat znašal 26 din, dosegel 1947. leta 114,50 din, 1948. leta 128,55 in 1949. leta 140,68 din. Glejte se primere: v kmetijstvu je bil dnevni zaslužek delavca leta 1939 povprečno 19,28 din, v rudarstvu 29,46 din in v industriji 32,16 din. Leta 1949 je bil povprečni dnevni zaslužek v kmetijstvu 109,88 din, v rudarstvu 154,98 in v industriji 139,39 din. Leta 1949 pa je znašal povprečni dnevni zaslužek v kmetijstvu 124,49 din, v rudarstvu 191 din in v industriji 149,53 din. To pomeni, da povprečni dnevni zaslužek naših delovnih ljudi raste in da se postopno dviga plača naših delavcev; podana je perspektiva, da se bo ta zaslužek dvigal še hitreje in še bolj v skladu s nadaljnjim našim razvojem. Toda lahko rečem, da se naraščanje dnevnih mezd ne bo toliko izražalo v dinarjih, v velikosti vsote, ki jo bo delavec prejel, kakor v zadovoljevanju življenjskih potreb naših delovnih ljudi.

Ce pogledamo, tovariši in tovarišice, kakšno je bilo socialno zavarovanje pred vojno in kakšno je danes, bomo videli, da je prav tako velika razlika. Veliko časa bi potrebovali, če bi hoteli naštevati vse, kar smo storili po vojni in zato vam bom kot primer navedel samo nekatere podatke. Leta 1939 je

znašala povprečna hrana na zavarovanca na leto 136,13 din; če vzamemo to kot indeks 100%, tedaj vidimo, da se je 1945/46 povečala hrana na 619,99% oziroma na 843,90 dinarja. Vidimo velikanski napredek že v prvih letih po vojni. Leta 1947 pa je hrana narasla na 928,70 din, t. j. na 682,25%. Leta 1948 je znašala 1160,78 din ali 853% v primeri z letom 1939; leta 1949 pa 1384,82 din, t. j. 1017,28% v primeri z letom 1939. Kaj to pomeni tovariši? To pomeni velikanski dvig življenjskega standarda naših delovnih ljudi v primeri z letom 1939, zlasti če vzamemo ta dvig tudi po širini, ne pa samo po višini, t. j. le za majhno številko ljudi — kajti danes moramo izpolniti standard ocenjevati po tem, za koliko število ljudi se je zboljšalo življenje.

Ce nadalje pogledamo splošni pregled zneskov, izplačanih na račun hrane, bomo videli, da je bilo 1939. leta izdanih 120.000.000 din 1945. leta pa je bilo izplačanih 549.806.000 din, 1947. leta 901.787.000 dinarjev 1948. leta 1.390.616.000 in 1949. leta 1.938.745.330 dinarjev.

Ce nadalje vzamemo še druge skupne izdatke: za poroke, pogrebe, zdravila, bolnišnice, različna zdravljena itd., tedaj vidimo, da je skupna vsota taka: indeks proti 1939 100% — 1939 394.952.000, 1945/46 976.429.000, 1947: 1.966.048.000, 1948: 3.332.661.000 in leta 1949: 4.349.667.594.

Kaj dokazuje to? To dokazuje, da je v novi Jugoslaviji socialno zavarovanje eno najvažnejših vprašanj naše ljudske oblasti. Zakaj? Zato, ker je tukaj oblast delovnega ljudstva. Naše delovno ljudstvo, naši delovni ljudje, ki so izvršili revolucionarno preobrazbo, pa so ustvarili, četudi ne popolnoma pa vsaj večino — boljše ter srečnejše življenje, kot pa je bilo nekdanj.

Mar smo dovolj storili za naše delovne ljudi v tem razdobju? Nismo še dovolj storili. In to ne zato, ker nismo hoteli in ker ne bi znali, temveč zato, ker nismo mogli. Kajti dvigniti življenjski standard in zboljšati življenjske razmere naših delovnih ljudi, pomeni — storiti to za vse delovne ljudi v Jugoslaviji: za delavce v tovarnah in različnih drugih podjetjih in za uradnike ter uslužbence za našo ljudsko inteligenco in za naše ljudske kmete, za vse tiste, ki konstruktivno delajo za izpolnitev vsakdanjih nalog. Toda mi še nimamo dovolj sredstev, da bi to storili. Možnosti za to ustvarjanje imamo šele sedaj: z izpolnjevanjem petletnega plana, s graditvijo socializma.

Sveda bi bilo, tovariši in tovarišice, napačno zamočati tisto, kar pri nas ni pravilno. Rad bi vam povedal samo nekaj besed o nekaterih nepravilnih stvareh. Zelo dobre vesti, da imamo navado govoriti več o negativnih stvareh kot o pozitivnih. Zakaj? Zaradi tega, ker pomenijo naši uspehi, rezultati naših naporov, z ene besede vse tisto, ko smo doslej uresničili, nekaj, kar vsakdo vidi v vsakdanji praksi. O tem zares ni treba veliko govoriti. Več moramo govoriti o tistem, kar bi nas moralo ovirati pri doseganju še večjih uspehov, torej — o negativnih stvareh.

Rad bi nekaj povedal o nekaterih pojavih, ki se tičejo upravljanja podjetij. V podjetjih imamo še precej pomanjkljivosti, ki se izražajo — čeprav to sodočen pojav — v nepravilnem tehnološkem organiziranju proizvodnega procesa na eni strani, na drugi strani pa v pomanjkanju skrbi za ljudi, t. j. za delavce in delavke, ki prihajajo v podjetja. Številna naša podjetja še niso zadostno poskrbela, da bi ustvarila potrebe življenjske možnosti za delavce — stanovanja, otroška zavetišča, o ške vrte itd. To pa je tisto, čemur moramo posvetiti večjo pozornost. Pogostokrat se je mislilo samo na tovarne, na stroje, na to, da bi ti stroji čim vré dali nove proizvode, ni pa se dovolj mislilo na ljudi, ki bodo pri teh strojih delali, ki imajo svoje življenje, svojo družino, ki morajo v podjetju občutiti, kaj pomeni socialistična ekonomika kaj pomeni socialistična oblast: kakšno skrb ima ona zanje. To morajo naši voditelji v podjetjih veliko bolj upoštevati, kot pa so upoštevali do danes.

Nadalje so se številni voditelji naših podjetij in odgovorni ljudje do danes premalo brigali, da bi pritegnili žensko delovno silo v podjetja. To izvirja še iz tistega tradicionalnega odpora proti pritežitvi žena v industriji. Sveda zahteva pritegnitev žena v industrijo tudi večjo skrb, kajti številne od teh žena imajo tudi otroke, ki jih je treba dati v otroške vrte ali zavetišča, katerih pa posamezni direktorji nočejo graditi. Tako ljudje, taki voditelji, taki direktorji — raje vedeti, da pri nas enakopravnost žena z moškimi ni samo na papir-

ju, da ta enakopravnost ni le v pravici žene, da sodeluje pri vsem državnem in gospodarskem delovanju, temveč da se morajo pravica tudi praktično uresničevati in poskrbeti za tisto, kar žena potrebuje, da bo to pravico dobila. Kajti pri nas je pomanjkanje delovne sile, naše žene pa lahko delajo v številnih podjetjih prav tako dobro kot moški, nekatera dela pa morejo opravljati celo tudi bolje kot moški. Torej — treba še več skrbi za ljudi, več skrbi za osebnost življenje teh ljudi, za njihove potrebe. To je dolžnost naših voditeljev tako v podjetjih kakor tudi v organih ljudske oblasti.

Rad bi se, tovariši in tovarišice, dotaknil z nekaj besedami tudi nekaterih negativnih pojavov pri majhnem delu naših delovnih ljudi. Predvsem bi rad opozoril na to, da je pri nas preveč izostankov od dela. Dovolite mi, da vam preberem nekoliko števk, iz katerih boste videli, da bi imeli, če tega ne bi bilo, če bi to odstranili, veliko več delovne sile v podjetjih, da bi naši delovni ljudje izpolnjevali svoje naloge znatno lažje, kot pa jih danes izpolnjujejo. Samo leta 1949 je izostalo od dela bodisi opravičeno bodisi neopravičeno, okrog 400 tisoč ljudi. Pri nad 2.200.000 naših delovnih ljudi je številka 400.000 zelo velika. To pomeni, da 18% vsega delavstva in uradništva ni redno delalo. Od tega je 9,5% izostalo od dela popolnoma neopravičeno, kar pomeni, da okrog 35.000 do 40.000 delavcev in uslužbencev lanj ni delalo. Sveda — deloma so delali, toda če vzamemo v splošnem, tedaj dobimo številko 35 do 40 tisoč ljudi, ki so neopravičeno izostali od dela. Kaj to pomeni, tovariši in tovarišice, za našo državo, v kateri je tako pomanjkanje delovne sile? To pomeni veliko izgubo in velik napor za tisto velikansko večino, ki vsak dan vestno izpolnjuje svoje obveznosti do države in ljudstva pa tudi do sebe.

Poglejmo, kakaj prihaja do teh izostankov v podjetjih? Ta pojav je najpogostejši pri tistih ljudeh, ki niso pravi delavci, temveč hkrati tudi kmetje, napol kmetje, ki po nekaj mesecev delajo določeno število dni v tednu, ki veliko praznujejo, ki odidejo v tovarno ali rudnik enostavno zato, da zaslužijo nekaj denarja, s katerim nato nekako prežive celo leto. To pomeni, da pri takih ljudeh ni niti malo socialistične zavesti, da je pri njih socialistična zavest pomanjkljiva. Ti ne občutijo in se ne zavedajo svojih dolžnosti do družbene skupnosti in do drugih delovnih ljudi, ki odhajajo vsak dan in neprestano bodisi v rudnike pod zemljo, bodisi v tovarne. Taki pojavi se negativni in take stvari morajo ti delavci, napol kmetje popraviti, morajo videti, da je to napačno in nepošteno glede na njihove tovariše v podjetjih. Razumeti morajo, da bo, če se bodo popravili, to velikega pomena za še lažje izpolnjevanje nalog, ki so pred nami.

Ko govorimo o različnih napakah, sveda ne smemo nikdar izgubiti izpred oči, da teh napak ne omenjamo zaradi tega, da bi koga grajali, da bi koga žalili, temveč zaradi tega, da bi jih videli in popravili. Opozorjanje na napake je vzgojno. S tem se opozarjajo tudi tisti, ki vestno izpolnjujejo svojo dolžnost, da izvajajo moralni pritisk na tiste, ki svoje dolžnosti ne izpolnjujejo pravilno. Na drugi strani se na ta način opozarjajo tisti, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, naj jih dobro in vestno izpolnjujejo, ker je to njihova dolžnost, ker delajo za skupnost, ker so državljani socialistične države. V socializmu pa — kdor ne dela, tudi ne more jesti. (Soglasno odobravanje in vzklivanje Partiji in Titu.)

Tovariši in tovarišice! Ko smo odšli na to zborovanje, smo se zavedali, da ne moremo pričakovati nikakega drugega odziva od vaše strani kot pravo, kar se tukaj kaže, ko je govora o naših slabostih. Toda v tujini so nekateri ljudje, ki govorijo, kadar se mi kritično dotaknem našega vsakdanjega dela, da moramo, glejte, priznati, da so naši plani skrahirali. Ne, mi nismo skrahirali. In prav zato, da ne bi skrahirali, smo morali stalno opozarjati na naše pomanjkljivosti in slabosti.

Vsi ljudje niso enih misli. Ljudje so različni misli in zato jih je treba prevzajati. Brez prevzgoje ljudi ni socializma.

Ni dovolj, tovariši in tovarišice, da samo industrializiramo in elektrificiramo našo državo, nato pa rečemo, da je to socializem. Ne, to še ni socializem, to je samo ena izmed osnov za lažjo zgraditev socializma, oziroma za zboljšanje življenjskega standarda, za boljše življenje in prevzgojo ljudi. Tudi fašisti, cenci, so imeli veliko industrijo, pa še kakšno industrijo! Vendar je bil

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kandidat tov. DUŠAN KVEDER je bil v Ptuj med volivci

Dolgo pred napovedanim začetkom zborovanja so se v soboto 4. marca t. l. začeli zbirati volivci v Titovem domu, da ne bi zamudili govora kandidata tov. Dušana Kvedra, generalajntanta JA. Končno sta bila dvorana in balkon polna mladih in odraslih delovnih ljudi in vojakov iz Ptuja in okolice.

Buren aplavz se je razlegel, ko je vstopil v dvorano kandidat tov. Kveder Dušan v spremstvu namestnika tov. Kovačiča Zlatka, sekretarja OK KPS Ptuj tov. Leskovca Franca, sekretarja okrajnega odbora OF tov. Berginca Petra ter predsednika Mestnega odbora OF tov. Vogrinca Janka.

Po otvoritvenih in pozdravnih besedah predsednika MOOF tov. Berginca Petra je stopil na željo zborovalcev ob vihamem aplavzu kandidat tov. Kveder Dušan pred zvočnik. V prijetnih domačih besedah govora je vodil misli zborovalcev skozi čas povojnega razvoja preko naših uspehov in težav do sedanjega stanja in je pokazal nadaljnjo pot v bodočnost.

Zborovalci so z večkratnim ploskanjem med govorom potrdili razočaranje nad odnosi velikih zaveznikov do naše mlade države Jugoslavije. Potrdili so pravilnost, da se je naše državno in partijsko vodstvo odločilo za svojo pot brez podreditve vodstvu Sovjetske zveze in imperialistom na Zapadu. Jasno jim je, zakaj trgujemo z državami, ki hočejo z nami trgovati brez političnih koncesij. Razumemo našo politiko napram kmetom glede pravih odkupov in davkov in skrb za pravilno preskrbo delavcev in delovne inteligence. Razumljiva jim je borba proti nepravilnostim in proizvod-

nji in v razdeljevanju. Smejali so se parolam zaostajajočih in ljudstvu sovražnih ostankov preteklosti v zvezi z volitvami.

Ko je kandidat tov. Dušan Kveder končal govor z vzklikom: »Naj živi naša nova socialistična Jugoslavija in tovariš Tito, so se mu vsi zborovalci pridružili s ploskanjem in skandiranjem: »Tito — Partija«.

V diskusiji se je oglasil tov. Čuček Franc iz Ptuja, oče v NOV padlega sina Franca ml. in je prosil kandidata tovariša Dušana Kvedra, da bi se zavzel pri republiški in zvezni vladi za pomoč tukajšnjemu ljudstvu iz stanovanjske stiske s tem, da bi bil dan zadružnikom Stanovanjske zadruge v Ptuj dolgoročni brezobrestni kredit in tisti material, ki ga ni mogoče dobiti iz lokalnih virov. Predložil je kandidatu resolucijo, ki jo je predhodno prečital vsem zborovalcem.

Ostali zborovalci niso iznesli nikakih lokalnih vprašanj, ki jih rešujejo sami in MLO ter OF. S tem so dokazali, da zaupajo v lastne moči in so prepričani, da bodo že do volitev in po njih pomagali organom oblasti odpravljati vse nepravilnosti, ki jih morajo včasih prenašati vsi delavci in odgovornost v sedanjih dnevih, ko se borimo za uveljavitev človeka vrednega in srečnega življenja.

LF.

Kmetje iz Gorišnice in okolice so se na predvolivnem zborovanju marljivo oglašali

Veliko volivcev v nedeljo 5. marca t. l. dopoldne ni moglo v prosvetno dvorano, ki je bila nabito polna, zato so stali na hodniku in zunaj pred vrati ter so vneto poslušali govor kandidata tov. Dušana Kvedra, generalajntanta JA in člana Glavnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije.

Na razumljiv in domači način jim je govoril o industrializaciji in elektrifikaciji naše zemlje ter o razvoju poljedelstva. Može, žene, fantje in dekleta iz Gorišnice in iz okoliških vasi so se čudili, kako blizu in kako jasna so vsa naša gospodarska vprašanja visokemu oficirju naše Armade, kako pravilno razume delavce in kmete, njihove napore in uspehe, težave in nepravilnosti, ki so v zvezi z njihovim vsakdanjim življenjem. Kmetje iz Gorišnice in okolice se zavedajo, kaj hoče Informburo in česa naši delavci in kmetje nočejo. Jasno jim je, kaj potrebujejo od zapadnih držav in kake cilje zasledujejo politične koncesije, na katere naše državno vodstvo ne pristane, če dobimo posojila ali ne. Kmetje iz Gorišnice se ne bi srečni počutili v zaostali državi, zato razumejo, zakaj industrializiramo in elektrificiramo državo. Občutljivi so na vprašanje odkupov in obvez, ko gre za napake in nepravilnosti pri predpisovanju in izterjevanju.

Visto dejstev je navedel kandidat tov.

Nad 150 volivcev se je udeležilo predvolivnega zborovanja v Trnovski vasi

V šolski zgradbi se je v nedeljo 5. marca t. l. popoldne vršilo predvolivno zborovanje.

Nad 150 mož, žen, deklet in fantov iz Trnovske vasi in okoliških naselij je spoznalo kandidata tov. Dušana Kvedra in namestnika tovariša Kovačiča Zlatka. poslušalo kandidatov govor in z njim diskutiralo o raznih lokalnih težavah.

Udeleženci zborovanja se strinjajo z vsem, kar jim je prikazal kandidat tov. Dušan Kveder v zvezi s politiko vlade FLRJ napram vzhodnim in zapadnim državam. Navdušeni so za industrializacijo in elektrifikacijo naše domovine, za dvig kmetijske proizvodnje in za vse, kar se pri nas ustvarja za boljše življenje delovnih ljudi.

Svoje pripombe glede kmetijskih obvez napram državi so izrazili v diskusiji, ko jim je kandidat tov. Dušan Kveder v kratkih obrisih pojasnil, kako se razvija od osvoboditve naprej naše družbeno gospodarstvo.

Glavni predmet diskusije so bile obveze kmetov in nepravilnosti v zvezi z odkupi. Mali posestnik tov. Vršič iz Biše je trdil, da večji kmetje ne morejo izpolniti svojih obvez oddaje zrna in živine, ker jim je na poljih napravila škoda toča, 60% svinj, pa jim je uničila kuga. Drugi diskutanti so trdili, da imajo nekateri posestniki premale obveze,

zaradi česar pride na večje kmete preveč obvez.

Glede nepravilnosti, ki se dogajajo, jih je kandidat tov. Dušan Kveder po- zval, da pomagajo KLO odpraviti vse ne- rednosti v statistiki in evidenci. Dejal je, da se kmetje premalo poslužujejo pravi- ce delovnega ljudstva v demokratični državi. Premalo sodelujejo pri odpravljanju napak.

Med volivci se je razvilo razpolože- nje, da bi dolgo v noč diskutirali s kan- didatom tov. Dušanom Kvedrom, ki pa se je moral od njih posloviti, ker so ga pričakovali tudi volivci iz Grajene.

Predvolivna tekmovanja

V predvolivnem tekmovanju v Bosni in Hercegovini je bilo v rudnikih, v in- dustrijskih podjetjih in v prometu skle- njeno do 1. marca nad 120.000 delovnih pogodb.

*

Tudi delavci rudnika Ilirska Bistrica spadajo med delovne kolektive, ki se z največjo vneto pripravljajo na volitve. Zboljšali so način dela v rudniku in tako dosegli dnevno preseganje plana za 8 do 9%.